

Fővárosi Ítéltábla

9.Pf.20.652/2022/3.

A Fővárosi Ítéltábla a Csugányné dr. Lakatos Csilla ügyvéd (ügyvéd címe) által képviselt **felperes** (felperes címe, tartózkodási hely: felperes tartózkodási helye) felperesnek – a kamarai jogtanácsos neve kamarai jogtanácsos által képviselt **Budapesti Fegyház és Börtön** (1108 Budapest, Kozma utca 13.) alperes ellen **sérelemdíj megfizetése** iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2022. május 30. napján meghozott 2.P.21.376/2020/67. számú ítélete ellen a felperes 68. sorszámon előterjesztett és 75. sorszámon pontosított fellebbezése folytán – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

részítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekinti, és azt helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest összesen 4.828.800 forint sérelemdíj és ebből 3.000.000 forint után 2018. április 4. napjától a jegybanki alapkamattal egyező mértékű „ügyleti kamat” megfizetésére. Érvényesített jogként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:52. §-át jelölte meg.

[2] Az érvényesíteni kívánt jog ténybeli alapjaként egyrészt előadta, hogy 2017. július 29-én balesetet szenvedett az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben, amikor a nyirkos törölközőjének kiterítése céljából felállt a zárkában található stokira, az megbillent, ennek következtében elvesztette az egyensúlyát, ráesett a csapra, és több helyen eltört az állcsontja. Állította, hogy a felügyelet fél óra után kísérte át az orvoshoz, külső kórházba 21:30-kor szállították, addig semmilyen fájdalomcsillapítót nem kapott. Csak másnap tudták megműteni, majd a tököli rabkórházba szállították. Két hét múlva került vissza az alperesi büntetés-végrehajtási intézetbe, ahol a tököli rabkórház zárójelentésén elrendelt pépesített ételt nem biztosították számára. Előadta, hogy a baleset következtében folyamatos fájdalmai vannak, nehezen tud rágni, állkapcsa folyamatosan érzékeny a mozgásra, rágásra és a beszédre is, sérülése maradandó. Az alperes jogellenes magatartását abban jelölte meg, hogy nem biztosította a zárkán belül a megfelelő körülményeket a ruhaszáritásra és az ahhoz

nélkülözhetetlen stoki csúszásmentesítését, nem kapott egészségi állapotának megfelelő élelmezést, és az alperes mulasztása miatt megfelelő egészségügyi ellátást (fájdalomcsillapítás, hosszú várakoztatás), majd késedelmesen részesült egészségügyi ellátásban. Ezáltal az alperes nem tett eleget a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (Bvtv.) 122. § a) és c) pontjában foglaltaknak. Az alperes magatartásával a Ptk. 2:43. § a) pontja szerinti élet, testi épség, egészséghez való személyiségi jogát sértette meg, mely miatt 3.000.000 forint összegű sérelemdíjat érvényesített.

[3] E kereseti kérelmével valós tárgyi keresethalmazatban álló, leszállított keresetével 1.828.800 forint sérelemdíjat érvényesített fogvatartási körülményei miatt.

[4] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[5] A felperes sérülése okán érvényesített sérelemdíj iránti igény tekintetében állította, hogy jogsértést nem követett el. A felperes 2017. július 28-án egészségügyi ellátásban részesült, melyet megfelelő utókezelés követetett, a felperes egészségügyi anyagában pedig nem szerepel pépes étkezést előíró szakorvosi javaslat. Hivatkozott arra is, hogy a felperes a sérülés eredetéről szóló tényállítását nem igazolta. Ezen túl az alperesnek jogszabályi kötelezettsége sincs a zárkaberendezés csúszásmentesítése tekintetében, a zárka berendezésekor a 16/2014. (XII. 19.) IM rendeletben előírtaknak megfelelően járt el. Vítatta az okozati összefüggést is. A felperest nem érte az alperesnek felróható jogellenes magatartással vagy mulasztással összefüggő károsodás, maradandó fogyatékoságot okozó sérülés vagy súlyos egészségromlás.

[6] Az elsőfokú bíróság 2.P.21.376/2020/65-II. sorszámú végzésével a pert a 2.400.000 forint fogvatartási körülmények miatt előterjesztett kereseti kérelem tekintetében megszüntette.

[7] Az elsőfokú bíróság ítéletében a keresetet elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 150.000 forint perköltséget. Megállapította, hogy 180.000 forint illeték a felperes teljes személyes költségmentessége folytán az állam terhéen marad.

[8] Ítéletének indokolásában idézte a Ptk. 2:43. § a) pontját és a Bvtv. 122. §-át, továbbá a Ptk. 2:52. § (1) és (2) bekezdését. Megállapította, hogy a perben meghallgatott tanú a balesettel kapcsolatban nem emlékezett a történetekre, míg a másik tanú meghallgatásától a felperes eltekintett. A felperes személyes előadásában maga adta elő, miszerint a stokinak a lába meg volt hajtogatva, és 90%-a libegett, tehát lényegében úgy állt fel az ülőkére, hogy tudta jól, az nincs megfelelő állapotban. Rögzítette azt is, hogy a felperes maga mondta el a személyes meghallgatása során, hogy amint szóltak, levitték az orvoshoz, aki megállapította az állkapocscsont-törést. Kivitték a külső kórházba, ahol nem tudták megröntgenezni, ami nem az alperesi büntetés-végrehajtási intézetnek róható fel. Végül egy másikban közölték, hogy műteni kell, és hozzák vissza másnap, ezt az alperes megtette. Az elsőfokú bíróság kiemelte, az alperesi hivatkozásnak megfelelően egyetlen olyan orvosi irat sem található, ami szerint pépes ételt, illetve folyamatosan fájdalomcsillapítót kell adni az „alperes” számára.

[9] A perben beszerzett igazságügyi szakértői vélemény alapján megállapította, hogy a felperes bekövetkezett sérülése nem minősül maradandó sérülésnek. Panaszai, miszerint jobb alsó kisőrlő fogai mobilissá váltak, nem igazolhatók. Az állkapocsbán panaszolt fájdalmát szintén nem lehet szakértői, illetve orvosi vizsgálatokkal alátámasztani. A jobb oldali alsó szemfog, a két kisőrlő fog mobilitása annyiban lehet összefüggésben a műtéttel, illetve a balesettel, hogy a csontegyesítő lemez a fogak gyökércsúcsi részéhez közel esik. Ugyanakkor a csontegyesítő lemeznek szakmai okokból közel is kell esnie a fogak gyökércsúcsi részéhez. A röntgenfelvételen az egykori törvégek már nem láthatók, a csont egyesült, mégpedig megfelelő pozícióban, vagyis teljes reparáció történt. A fájdalomérzet vizsgálatára nincs szakértői módszer, mivel egy szubjektív érzésről van szó, és annak mértéke nem határozható meg. Az állkapocscsont-törés ellátása megtörtént, annak máig ható következménye szakértőileg és orvosilag alátámaszthatóan csupán annyi, hogy a csontegyesítő lemezek már feleslegessé váltak, azok eltávolítása indokolt lehet, ha azt a vizsgált személy kívánatosnak tartja, vagy zavarja, hogy idegen anyag van a szervezetében. Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy a csontegyesítő lemezek megfelelő pozícióban, stabilan állnak, semmiféle objektív panaszt, vagy rendellenességet nem okoznak, a nyálkahártyán nem tűnnek át. Az alsó és felső fogazat összeérntkezése a fogak összecusokott helyzetében megfelelő, kifogástalan, a fogazat pontosan úgy csukódik össze, ahogy az a baleset bekövetkezése előtt volt. A sérülés nem minősül maradandó sérülésnek, a műtét eredménye tökéletes, az állkapocs képes ellátni a funkcióját. Hátrány abban az esetben sem éri a felperest, ha a csontegyesítő lemezeket nem távolítják el. A felperest az állkapocscsontjának rendeltetésszerű használatában, beszédben, alvásban, pihenésben, szabadidős tevékenységben nem zavarja a fennálló állapot, és erről a szakértői vizsgálat során sem nyilatkozott. Amire panaszkodott az az volt, hogy a rágás nehezebben megy és a jobb oldali kisőrlő fogait mobilisnak érzi. A rágás nehezítettségére szakértői módszerekkel nem lehet nyilatkozni, ugyanakkor a fogak mobilitását okozhatja az állkapocscsont-törés, illetve csontegyesítő lemezek is, de ugyanúgy a fogágy betegség is, amely a felperesnél kétségtávol fennáll. Szakmai szempontból ez utóbbi mint a fogak mobilitásának okozója, jóval valószínűbb.

[10] Mindebből az elsőfokú bíróság arra a következtetésre jutott, hogy az alperesnek nem felróható, hogy a felperes leesett a stókiról, továbbá haladéktalanul intézkedett a felperes orvosi ellátása érdekében. Az orvosi ellátás teljes mértékig szakmailag megfelelő volt, a felperes maradandó károsodás, fogyatékoság nélkül meggyógyult. Ezért a felperes keresetét elutasította.

[11] A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és keresete teljesítését, valamint az alperes perkieltségben marasztalását kérte.

[12] Nem fogadta el az elsőfokú ítélet azon megállapítását, miszerint a műtét eredmény és az állkapocsfunkció ellátása tökéletes, függetlenül attól, hogy a szakvélemény alapján ez nem eredményezett maradandó fogyatékoságot. Állította, hogy rendkívül komoly fizikai fájdalmat okozott neki a baleset, jelenleg is panaszai vannak, és nem tudja funkcionálisan használni az állkapcsát, fogazatát, a rágás, nyelés, beszéd nehézséget jelent számára. A jogalap tekintetében hangsúlyozta, nem volt lehetősége a törölköző más módon történő kiterítésére, és egyértelműen az alperes felelőssége, hogy a zárkatársak jelzése ellenére nem cserélte ki, vagy javíttatta meg és látta el csúszáságtólóval a stókit.

[13] Kiemelte, az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben embertelen körülmények uralkodtak, függetlenül attól, hogy az elsőfokú bíróság az embertelen fogvatartásra irányuló kereseti kérelme kapcsán megszüntette az eljárást. A jelen fellebbezéssel érintett kereseti kérelméhez a tényállás kapcsán azonban hozzátartozik az is, hogy a falból árammal ellátott szigetelés nélküli drótok lógtak, a fürdő higiéniája nem volt megfelelő, büdös, kosz, mocsok úszott a víz tetején, a mennyezetről lógott a lámpabúra, a mozgási terület nem volt megfelelő, a WC szellőzését nem oldották meg, az intézet nem biztosította az előírt tisztasági csomagot, az ételt állva, vagy az ágyon kellett elfogyasztani, csótányok voltak, a mosogatóból csak hideg víz folyt, ezért az edények bebüdösödtek, és a zárkában a világítás sem volt biztosított.

[14] Megismételte az elsőfokú eljárásban általa előadottakat: zárvatársai a balesetet követően rögtön kiszóltak a felügyeletnek, akik azonban csak fél óra után kísérték át az orvoshoz, addig pokoli fájdalmat élt át. 17.30-kor állították meg a földszinten annak érdekében, hogy röntgenre külső kórházba vigyék, erre azonban csak 21.30-kor került sor, addig semmilyen fájdalomcsillapítót nem kapott, törött állal még leülni sem tudott. Ezt követően kórházzal kórházra jártak vele, és mivel csak másnap tudták megműteni, így hajnali 2 és 3 óra között hozták vissza az alperesi intézetbe. A műtetre másnap reggel 8 órakor vitték ki, majd két hét után került vissza az alperesi büntetés-végrehajtási intézetbe. A kórházi útmutató alapján csak pépesített ételt kaphatott, ezt a tököli rabkórház írta rá a zárójelentésére, de az alperes ezt az útmutatást nem tartotta be. Mivel a későbbiekben sem kapott pépesített ételt, ezért idő előtt meg kellett terhelni az állkapcsát, ami miatt a lemez elmozdult. A szakértői vélemény ellenére jelenleg is folyamatos fájdalmai vannak, korábban fogászati problémája nem volt. Nehezen tud rágni, az állkapcsa folyamatosan érzékeny mozgásra, rágásra és folyamatos beszédre is. A szakértői véleménnyel ellentétben a műtétet végző orvos tájékoztatása szerint sérülése maradandó, alsó szájrészét és állát sem érzi már úgy, mint a sérülés előtt. Mindezek olyan maradandó problémát jelentenek, melyek az alperes magatartására vezethetők vissza. Az alperes ott hibázott, hogy nem biztosította a zárkán belül a megfelelő körülményeket a ruhaszáritása, és nem biztosította a stoki csúszásmentesítését. Jogsértést jelentett számára az is, hogy nem kapott egészségi állapotának megfelelő étellelmezést, az alperes mulasztása miatt nem kapott megfelelő egészségügyi ellátást, (fájdalomcsillapítás, hosszú várakoztatás) majd késedelmesen részesült egészségügyi ellátásban.

[15] A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkört a Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjában jelölte meg, ez utóbbi tekintetében a sérülés maradandó jellegén túl az alperes embertelen fogvatartási körülményei és magatartása miatt is eltérő jogi következtetés levonását kérte. Összefoglalva, álláspontja szerint egyértelműen többrendbeli személyiségi jogsértés történt, amely megalapozza a sérelemdíj iránti igényét, mivel az alperes nem úgy járt el, ahogy a fogvatartás szabályai szerint el kellett volna járnia. Ezáltal pedig mind a testi épséghez, mind az egészséghez, mind az emberi méltósághoz fűződő jogait megsértette.

[16] Az alperes nem terjesztett elő fellebbezési ellenkérelmet.

[17] A fellebbezés nem alapos.

[18] Mindenekelőtt rögzíti az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság 2.P.21.376/2020/65-II. sorszámú végzésével a pert 2.400.000 forint – valójában a kereset leszállítása okán 1.828.000 forint – fogvatartási körülmények miatt előterjesztett kereset tekintetében megszüntette. Mivel a végzés a felperes fellebbezése folytán a mai napig nem emelkedett jogerőre, ezért az elsőfokú bíróság 3.000.000 forint sérelemdíj iránti kereset tárgyában hozott ítélete csupán a tárgyi keresethalmazatban előterjesztett egyik keresetről rendelkező részítélet a Pp. 213. § (2) bekezdése alapján. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét részítéletnek tekintette, és kizárólag azt felülbírálvá szintén részítélettel határozott.

[19] A felperes fellebbezése az elsőfokú részítélet teljes megváltoztatására és keresete teljesítésére irányult, ezért az elsőfokú részítéletnek nem volt a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett rendelkezése.

[20] Az elsőfokú bíróság a tényállást részben helyesen állapította meg, míg érdemi döntésével az ítéltábla a következő indokok miatt értett egyet.

[21] A felperes keresetében a Ptk. 2:43. § a) pontja szerinti élet, testi épség, egészséghez való személyiségi joga megsértésére alapítottan érvényesített sérelemdíj iránti igényt az alperessel szemben. Az alperes személyiségi jogot sértő magatartását abban jelölte meg, hogy az alperes nem biztosította a zárkán belül a megfelelő körülményeket a ruhaszáritásra és az ahhoz nélkülözhetetlen stoki csúszásmentesítését, nem kapott egészségi állapotának megfelelő élelmezést, és az alperes mulasztása miatt megfelelő egészségügyi ellátást (fájdalomcsillapítás, hosszú várakoztatás), majd késedelmesen részesült egészségügyi ellátásban. Az állított személyiségi jogot sértő magatartások bizonyítása a perben a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján a felperest terhelte. A felperes azonban e tényeket – az alperesi tagadással szemben – nem bizonyította, sőt, még amire a perben rendelkezésre állt adat, az is éppen a felperes tényállításait cáfolja. Keresetének még azon alapvetését sem bizonyította, miszerint sérülései az általa állított módon keletkeztek, azaz annak oka a stoki csúszásmentesítésének elmulasztása miatt bekövetkezett balesete volt. E tényre még a kihallgatott tanú sem tudott nyilatkozni. Ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet [2] bekezdésében rögzített tényállásból mellőzi a felperest ért baleset körülményei körében kifejtetteket. Ugyanakkor hangsúlyozza az ítéltábla, még e tény bizonyítottsága sem vezethet a kereset teljesítéséhez, mivel a felperes által felhívott Bvtv. 122. § a) pontjából sem következik a stoki csúszásmentesítésére irányuló alperesi kötelezettség. Ez ugyanis a higiéniai feltételeknek megfelelő egészséges elhelyezés biztosítását írja elő, a stoki csúszásmentesítése pedig nyilvánvalóan nem tartozik a higiéniai feltételek közé. Az élelmezés tekintetében pedig éppen az alperes által csatolt egészségügyi iratok, valamint a felperes által hivatkozott és csatolt, a Büntetés-végrehajtás Központi Kórháza 2017. július 8-i zárójelentése cáfolja azon tényállítását, hogy a tököli rabkórházban pépes ételt írtak elő neki. A kemény étel fogyasztása elleni javallat csak a Petz Aladár Megyei Oktató Kórház 2017. szeptember 19-i kezelési lapján szerepel (2.P.23.527/2018/17/A/4.), amikor a felperes már nem az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben, hanem átszállítása folytán a Sopronkőhidai Fegyház és Börtönben tartózkodott. A felperes személyes meghallgatása során pedig maga adta elő, hogy a sérülését követően kiszóltak és levitték az orvoshoz, aki külső kórházba utalta, azaz az alperesi intézetben nyújtandó ellátást megkapta, mégpedig késedelem nélkül. A külső kórházban végzett egészségügyi ellátás – ideértve az állkapocs műtétet is – és annak időszerűsége, módja, vagy szakmai megfelelősége pedig – az elsőfokú ítélet indokolásával szemben – jelen perben nem vizsgálható, mivel az alperes e tekintetben semmiféle egészségügyi ellátást nem nyújtott a felperesnek, ezáltal pedig azért felelőssége sem áll fenn.

Mindebből következően személyiségi jogot sértő alperesi magatartás nem állapítható meg. Személyiségi jogsértés hiányában pedig annak a Ptk. 2:52. § (1) bekezdésében szabályozott szankciója sem alkalmazható, ezért az elsőfokú részítélet megváltoztatásának és az alperes sérelemdíjban marasztalásának nincs helye.

[22] A fellebbezésben kifogásolt elhelyezési körülmények pedig a per részbeni megszüntetése okán nem képezték az elsőfokú részítélettel elbírált kereset tárgyát, az elsőfokú bíróság részítéletében csak és kizárólag a felperes 2017. július 28. napján bekövetkezett állkapocscsont sérülése miatt érvényesített sérelemdíj iránti igényről határozott. Ezért a fellebbezésben a fogvatartási körülményekkel kapcsolatban előadottak nem vizsgálhatók, és azok szintén nem eredményezhetik az elsőfokú részítélet megváltoztatását.

[23] Mindezek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[24] A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, azonban az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, ezért a Pp. 78. § (2) bekezdése alapján az ítéltábla nem kötelezte a felperest másodfokú perköltség megfizetésére. A le nem rótt 240.000 forint fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján a felperes teljes személyes költségmentessége folytán az állam viseli.

Budapest, 2023. január 10.

dr. Hóbl Katalin s. k.

a tanács elnöke

dr. Szentpáli Judit s. k.
k.

előadó bíró

dr. Szabó Csilla s.

bíró